

Franse klimaatactivisten ontketenen ware oorlog. Binnenkort ook in uw theater?

Posted on 1 april 2023 by Kleis Jager

‘Ik vind het verwonderlijk en prijzenswaardig als sommige groepen niet radicaliseren. Dan denk ik bijvoorbeeld aan *Extinction Rebellion*. Het is natuurlijk niet leuk als je moet wachten voor mensen die op het asfalt zitten, maar dat is nog iets anders dan iemand belagen of omleggen.’

Dit zei fundamentalisme-expert en filosoof Rik Peels deze week in de *Ongelooflijke Podcast* van de EO. Dat is volgens de site van de omroep ‘een serie verdiepende gesprekken die David Boogerd en theoloog Stefan Paas voeren met spraakmakende gasten.’

Hier zijn we even stil van. Een keurige academicus die er wel in kan komen als er iemand ‘voor het klimaat’ zou worden belaagd of zelfs vermoord. Het geeft aan dat er iets onheilspellends in de lucht hangt, zou je denken. Of zoals de immer scherpe organisatieadviseur Alex ten Cate twitterde: ‘Hier wordt de weg geplaveid voor de

volgende generatie Volkerts.'

Nuttige idioten

Interessant nieuws voor Peels en de zijnen: het ecoterrorisme komt dichterbij, in Frankrijk woedt het al hevig. Een protest van ongeveer 6000 demonstranten tegen spaarbekkens voor de landbouw bij de westelijke stad Niort waarbij ook Extinction Rebellion zich had aangesloten, is vorige week zaterdag uitgelopen op een ware veldslag.

Er raakten zeven demonstranten zwaar gewond, een ligt er nog in coma, een ander kwam donderdag weer bij. De politie telt 47 gewonden, waarvan twee ernstig.

De politie werd vrijwel direct bestookt met vuurwerkbommen en Molotov-cocktails, vier politiebussen vlogen in brand. 3200 man ordetroepen namen het op tegen 1000 radicalen die behalve de genoemde projectielen waren bewapend met zakken met stenen en ijzeren staven.

De media vertelden over de gebeurtenissen in Sainte-Soline een verhaal dat erg bekend voorkomt. Er was een vreedzame demonstratie en die zou door 'radicale elementen' zijn verstoord. Er zijn tenslotte altijd een paar raddraaiers die het verpesten voor de rest.

Maar die romantische, clichématige vlieger gaat hier niet op. Het is zelfs een ronduit leugenachtig narratief. Want de geweldplegers kwamen niet af op het evenement, ze organiseerden het zelf. Er waren zeker ook gematigden, maar die dienden als presentabel uithangbord, ze speelden de rol van nuttige idioten zeggend.

Spaarbekkens

Om dit begrijpen, is een korte uitleg van de geschiedenis van deze spaarbekkens nodig. De bekkens, *mégabassines* genoemd, zijn een antwoord zijn op het steeds groter wordende probleem van de droogte. Die van Sainte-Soline krijgt een oppervlakte van tien hectare en er kan 700.000 m³ water in.

Al rond het jaar 2000 sloeg het departement Deux-Sèvres waar Sainte-Soline ligt, alarm: door toerisme en irrigatie staat het grondwater onder de vlakte met kalkrijke

grond rond het dorp met 350 inwoners gevaarlijk laag. Eind 2018, na tien jaar overleg, sloten milieu-ngo's, de lokale autoriteiten en zo'n 450 boeren in Deux-Sèvres na jaren overleg een akkoord om zestien bassins aan te leggen. Het idee is om deze in de winter te vullen met regen- en grondwater, zodat dit in de zomer kan worden gebruikt en het grondwater niet aangesproken hoeft te worden.

Alternatieve gemeenschap zonder doel

Ook bij groene politici ging een gejuich op. Want in het naburige departement de Vendée zijn de ervaringen met spaarbekkens heel goed. Hier is het grondwaterpeil in de zomer op het juiste niveau en boeren zijn gedwongen zo zuinig mogelijk om te springen met water. Want tegenover het recht op water uit het reservoir staan ook plichten.

Maar er was een tegenstander van het project die zich niet bij de consensus neerlegde. Dat is Julien Le Guet, iemand die yourts (tenten van veenomaden in Centraal-Azië) fabriceert en toeristen in een bootje de *Marais Poittevin* laat ontdekken, een moerasgebied dat de status van natuurpark heeft. Le Guet ging in 2019 elders op zoek naar steun. Hij vond gehoor in Notre-Dame-des-Landes, meer dan 200 kilometer noordelijker. Dit plaatsje was jarenlang een centrum van vaak bikkelhard verzet tegen een vliegveld dat hier zou worden gebouwd.

Dat vliegveld kwam er uiteindelijk niet. De alternatieve gemeenschap die bij het dorp was ontstaan en die bivakkeerde in zelfgebouwde duurzame onderkomens had geen doel meer. Gelukkig was daar Le Guet, met wie zij twee jaar geleden het collectief 'Les Soulèvements de la Terre' oprichtten (De Opstanden van de Aarde).

Alleen kleinschalige landbouw is goed

Het eerste doel van deze vereniging was het vernietigen van de spaarbekkens. Voor hun strategie lieten zij zich inspireren door de Zweed Andreas Malm, de auteur van het boek *How to blow up a pipeline*, dat in het Nederlands is verschenen als *Eco-Sabotage, Of hoe je een oliepijplijn opblaast*.

Malm legt hierin uit hoe een gewelddadige voorhoede niet-gewelddadige activisten in staat stelt om de goede zaak vooruit te helpen. Hij citeert bijvoorbeeld Martin Luther King, die met de autoriteiten onderhandelde onder druk van de dreiging die uitging van Malcolm X.

De echte vraag volgens Malm is niet of wij het recht hebben om zaken – hij heeft het niet over mensen – te vernietigen die de planeet in gevaar brengen. De vraag waar het om draait is waarom ze daarmee nog niet zijn begonnen.

De demonstraties bij Sainte-Soline – er vond er ook een in oktober 2022 plaats – zijn uitgedokterd volgens het principe van Malm: terwijl het 'harde front' te keer gaat, presenteren de gematigden zich als redelijk alternatief. Maar de leiding blijft in handen van het harde front.

Het harde front deelt met gematigde bewegingen de overtuiging dat de wereld moet ontgroeien. Volgens dit idee zijn de bassins symptoombestrijding die de landbouw opsluiten in een irrigatiemethode die zich niet aanpast aan klimaatverandering. In die visie is alleen kleinschalige landbouw een oplossing. Het is een politiek-ideologische boodschap, die zich weinig aantrekt van wetenschappelijke inzichten en de beschikbaarheid van voldoende betaalbaar voedsel.

Big Agro

Daar is op zichzelf niets tegen. Maar het is wel een probleem – waarschuwt de journaliste Géraldine Woessner die als een van de weinigen het hoofd koel hield – wanneer zoveel media bereid zijn om de zaak door een actievoerdersbril te bezien. Dankzij al het geweld is er nog nooit zoveel aandacht voor de spaarbekkens geweest en ze worden systematisch belicht vanuit de invalshoek die is gekozen door de tegenstanders. Ondertussen zwijgen de bang geworden lokale experts en hydrologen.

En dus lees en hoor je voortdurend dat de '*mégabassines*' er zijn om de belangen veilig te stellen van Big Agro, de agrarische industrie die de kleine biologisch boer uitsluit en vermorzelt. De regering loopt in dit verhaal aan de leiband van de lobbie's van multinationals in de agro-chemie.

Grondwaterpeil is gestegen

Net als het sprookje van de in principe vreedzame demonstraties is dit ook een sterk staaltje framing. In werkelijkheid zijn de 450 boerenbedrijven die betrokken zijn bij het project in de Deux-Sèvres kleine en middelgrote familiebedrijven van

gemiddeld 80 hectare. Sommige boeren van deze watercoöperatie zijn biologisch, het is de bedoeling dat het biologisch areaal wordt uitgebreid van 7 naar 20 procent.

Het 'in beslag genomen water' zou verder dienen voor maïs in de intensieve veehouderij in het buitenland, maar is voornamelijk voor lokaal veevoer bedoeld. Woessner raadt haar collega's aan de waterdrukmeters in de Vendée in de buurt van de bassins te bekijken: het grondwaterpeil is hier in de zomer tussen de een en twee meter gestegen.

Uiteindelijk lijkt het er sterk op dat deze activisten niet geïnteresseerd zijn in het probleem van waterschaarste of het klimaat, ze worden vooral gedreven door hun haat tegen het kapitalisme en de technologie. Vandaar ook hun verzet tegen kernenergie.

De weg naar het heil

Het geweld in Sainte-Solines viel samen met dat van de Black Block-beweging in de protesten tegen de pensioenhervorming. Deze stadsguerrilla wordt vaak geduid als een uiting van woede over onrechtvaardig sociaal beleid. Alweer: de radicale elementen die het verpesten voor de rest. Of ze worden neutraal 'relschoppers' genoemd.

In beide gevallen blijft de kern van de zaak onbenoemd, waarschijnlijk omdat het niet past bij de dominante overtuiging in politiek en media dat het grote gevaar van extreemrechts komt. Maar het is juist extreemlinks dat zich keer op keer manifesteert met paramilitair georganiseerde stoottroepen die er een heel duidelijke ideologie en strategie op na houden.

Het Black Block is er van overtuigd zijn dat de liberale democratie een façade is waarachter zich een fascistische macht verschuilt. Om dat fascisme te overwinnen, is elk voorwendsel goed.

Dat zijn nu de pensioenen, maar het had ook iets anders kunnen zijn. De kunst is de politie te verleiden tot harde charges. Dat zal de massa's wekken uit hun sluimer, waarna een revolutionair stadion aanbreekt en de weg naar het heil vrij voor ons ligt.

Kleis Jager bericht maandelijks voor Wynia's Week uit Frankrijk.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar, twee keer per week. De donateurs maken dat mogelijk. **Doet u mee?** Hartelijk dank!